

**БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра русского языка

**Аннотация к дипломной работе
«Единицы речевого этикета
в романе И. Ильфа и Е. Петрова «Двенадцать стульев»»**

Хорошун Елена Леонидовна

**Научный руководитель –
доцент
Махонь С. В.**

2020

РЕФЕРАТ

Дипломная работа состоит из введения, двух глав, заключения и списка использованных источников (40 наименований). Общий объем работы составляет 46 страниц.

Ключевые слова: ЭТИКЕТ, РЕЧЕВОЙ ЭТИКЕТ, ВЕЖЛИВОСТЬ, ЛЕКСИКА.

Объектом исследования является роман И. Ильфа и Е. Петрова «Двенадцать стульев».

Предмет исследования – функционирование этикетных формул как составляющих речевого этикета в лингвопрагматическом аспекте.

Цель исследования — выявление и описание в лингвопрагматическом аспекте конструкций речевого этикета в романе И. Ильфа и Е. Петрова «Двенадцать стульев».

Цель обусловила конкретные исследовательские задачи:

- проанализировать семиотические параметры этикетных формул как составляющих речевого этикета;
- охарактеризовать нормы речевого этикета, отраженные в романе «Двенадцать стульев»;
- определить семиотику речевых этикетных формул.

В работе использован преимущественно описательный метод исследования, основанный на анализе фактов языка; в ходе описания применялись следующие приемы: прием лингвистического наблюдения, прием классификации и систематизации, статический анализ.

Проведенное нами исследование показывает, что овладение этикетными нормами неотделимо от общей целенаправленной работы по поддержанию норм этики и культуры речи и формированию внимания к речевой культуре. Особого внимания при этом заслуживают прагматические особенности синонимических этикетных единиц, каждая из которых служит не только для установления контакта собеседников, но и для поддержания общения в необходимой тональности.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа складаецца з уводзінаў, 2 частак, заключэння і спіса выкарыстаных крыніц (40 найменняў). Агульны аб'ём работы – 46 старонак.

Ключавыя слова: ЭТЫКЕТ, МАЎЛЕНЧЫ ЭТЫКЕТ, ВЕТЛІВАСЦЬ, ЛЕКСІКА.

Аб'ектам даследавання з'яўляецца раман І.Ільфа і Я.Пятрова «Дванаццаць крэслаў».

Прадмет даследавання – функцыянованне этикетных формул як складаючых маўленчага этикету ў лінгвапрагматычным аспекте.

Мэта даследавання – выяўленне і апісанне ў лінгвапрагматычным аспекте канструкцый маўленчага этикету ў рамане І.Ільфа і Я.Пятрова «Дванаццаць крэслаў».

Мэта абумовіла пэўныя даследчыя задачы:

- прааналізаваць семіятычныя параметры этикетных формул як складаючых маўленчага этикету;
- ахарактарызаваць нормы маўленчага этикету, якія адлюстраваны ў рамане “Дванаццаць крэслаў”;
- вызначыць семіётыку маўленчых этикетных формул.

У працы выкарыстаны пераважна апісальны метад даследавання, заснаваны на аналізе фактаў мовы; падчас апісання ўжываліся наступныя прыёмы: прыём лінгвістычнага назірання, прыём класіфікацыі і сістэматызацыі, статычны аналіз.

Праведзенае намі даследаванне паказвае, што авалоданне этикетнымі нормамі нельга аддзяляць ад агульнай мэтанакіравай працы па падтрыманні нормаў этикі і культуры мовы і фармаванні ўвагі да маўленчай культуры. Асаблівай увагі пры гэтым заслугоўваюць прагматычныя асаблівасці сінанімічных этикетных адзінак, кожная з якіх служыць не толькі для ўсталявання контакту суразмоўцаў, але і для падтрымання зносін ў патрэбнай танальнасці.

ABSTRACT

The diploma work consists of an introduction, 2 chapters, conclusion and a list of references (40 names). The diploma paper contains 49 pages.

Key words: ETIQUETTE, SPEECH ETIQUETTE, POLITENESS, VOCABULARY.

The research object is novel ‘The Twelve Chairs’ by Ilya Ilf and Yevgenii Petrov.

The research subject is linguopragmatic aspect of functioning of etiquette formulas as constitutive part of speech etiquette.

The purpose of the research is to discover speech etiquette problems in the novel ‘The Twelve Chairs’ by Ilya Ilf and Yevgenii Petrov and its linguopragmatic characteristics.

The tasks of the research are:

- to analyse semiotic parameters as a constitutive part of speech etiquette;
- to describe new standards of speech etiquette;
- to define semiotics of speech etiquette formulas.

In the research descriptive method based on analysis of language facts is mainly used. During the description the following techniques were applied: linguistic observation, classification and systematization, static analysis.

The research showed that acquirement of etiquette standards is inseparable from general object-orientated work to support ethical and speech norms and to bring/form to speech culture. A special emphasis should be put to pragmatic peculiarities of synonymous etiquette units, each of them used not only for interconnection between interlocutors but also for keeping communication in a required tone.